

שיעור מספר 10
29 אוגוסט – 4 ספטמבר*

פיליפוס כשליח

שבת אחר הצהריים*

קיראו את הפרקים והפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי:
שנית לקורינתיים 18:4; מעשי השליחים 47-44:2; 37-34:4; 7-1:6; פרק 8; 10-7:21.

פסוק לשינון: "אֲבָל בָּבוֹא עֲלֵיכֶם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ תִּקְבְּלוּ כִּי וְתִהְיוּ עֲדֵי הֵן בִּירוּשָׁלַיִם וְהֵן בְּכָל יְהוּדָה וְשׁוּמְרוֹן, עַד קֶצֶה הָאָרֶץ." (מעשי השליחים 1:8).

שליחות לעולם הייתה המושא העיקרי של ישוע במהלך ארבעים הימים שבין צליבתו ובין עלייתו השמימה. הברית החדשה משמרת לפחות חמש מהצהרות ההסמכה הגדולה שנתן: מתי 20:18-28; מארק 15:16; לוקס 49-47:24; יוחנן 21:8-10; מעשי השליחים 8:1-5. יחד הן

מהוות את המשימה הגדולה ביותר שניתנה אי פעם למשיחים. בין ההוראות הייתה אסטרטגיה גיאוגרפית למשימת הושטת-היד, מבסיסה בירושלים ליהודה ושומרון, ולאחר מכן לכל לקצוות העולם. הייתה זו פקודה שהם לקחו ברצינות ויצאו להגשימה. אסטרטגיה גיאוגרפית זו בולטת במיוחד במשימת השליחות של פיליפוס המבשר. על-פי מעשי השליחים 8, עבודתו הוארכה החוצה מירושלים במעגלים מתרחבים. מי היה המבשר פיליפוס? מה אומר לנו דבר אלוהים עליו ועל העבודה שעשה בימים הראשונים של קהילת המשיחים?
ולבסוף, איזה לקחים נוכל להפיק לעצמנו, מתייעוד זה שתחת ההשראה, אודות שליחות קדומה?

פיליפוס המבשר

”בְּאֶשֶׁר לֹא נִצְפָה אֶל־הַדְּבָרִים הַנְּרָאִים כִּי אִם־אֶל־אֲשֶׁר אֵינָם נְרָאִים כִּי הַנְּרָאִים לְשָׁעָה הִמָּה וְאֲשֶׁר אֵינָם נְרָאִים קִיָּמִים לְעוֹלָם.“ (שנייה לקורינתיים 4:18). חישבו על מה ששאל אומר כאן, במיוחד כאשר אנו לומדים השבוע על פיליפוס המבשר, אישיות שאנו יודעים מעט מאוד פרטים עליה מלבד כמה אזכורים בכתובים. כפי שאנו רואים, פיליפוס עשה עבודה טובה למרות שאנו יודעים מעט מאוד על הישגיו. ניקבו בשמם של אנשים מסוימים שאתם יודעים שהשיגיהם גדולים עבור אלוהים, ושלא זכו בהכרה גדולה? מדוע זה תמיד חשוב לשמור על העיקרון של דבריו של שאל במחשבותינו, במיוחד אם אנחנו עושים עבודה שאינה זוכה לשבחים או תשומת לב רבה? ראו גם ראשונה לקורינתיים 4:13.

פיליפוס היה שם יווני פופולרי שפירושו 'אוהב סוסים'. בברית החדשה מצויינים ארבעה אנשים שנקראו בשם זה. לשניים מהם נוסף השם 'הורדוס' והיו חלק מהמשפחה השלטת ההרודיאנית, ששלטונה היה נוקשה בדרך כלל על עם ישראל בימי הברית החדשה. לשאר הפיליפים היו תפקידים בולטים בשליחות. הראשון, פיליפוס מבית צידה, היה תלמיד שסייע בהבאת נתנאל לישוע (יוחנן 4:43-46:1). לאחר מכן הוא הביא יוונים לישוע (יוחנן 12:20,21). פיליפוס השני מק ובל כמבשר במעשי השליחים 8:21 כדי להבדילו מפיליפוס החניך (שמוזכר ביוחנן). הוא הופיע בקהילת ירושלים הראשונה כ'מלצר שולחן' (מעשי השליחים 5:2-6), שהפך למבשר ושליח (מעשי השליחים 8:12). משירותו בשליחות, המשתרע על פני שני עשורים, בליוויית ארבעת בנותיו המתנבאות. פיליפוס מוזכר גם בספר מעשי השליחים אך למרות זאת אנו יודעים מעט מאוד על הרקע שלו. "היה זה פיליפוס שנשא את דרשות הבשורה לשומרונים; היה זה פיליפוס שאזר אומץ להטביל את הסריס האתיופי. במהלך הזמן הייתה ההיסטוריה של שני עובדים אלה [פיליפוס ושאול] שלובה באופן הדוק. היתה זו הרדיפה האלימה של שאול הפרוש שפיזרה את הקהילה בירושלים, ושהרסה את יעילות הארגון של שבעת השמשים. המנוסה מירושלים הובילה את פיליפוס לשנות את הדרך בה פעל, והביאה אותו לאותו ייעוד שאליו הקדיש שאול את חייו. שעות יקרות, בעלות ערך רב היו השעות ששאול ופיליפוס בילו זה בחברת זה; מרטיטיס היו הזיכרונות שהעלו על הימים שבהם האור שהאיר את פניו של סטפן, כשפנה לשמים תוך שסבל מות קדושים, הבזיק בתפארתו על שאול הרודף, דבר שהביא אותו, מתחנן וחסר אונים, למרגלותיו של ישוע" (אלן ג'יי וייט, רישומים מחייו של שאול, עמ' 204 בגרסא האנגלית).

מלצרות

קיראו את מעשי השליחים 2:44-47; 3:34-37. איזו תמונה של הקהילה המוקדמת מצטיירת כאן?

אין ספק שהכל התנהל על מי מנוחות בקרב המאמינים הראשונים. כמובן, כולנו חטאים ומחוסרים מעט מהאלוהים... ובטרם עת מתחים החלו לעלות. קיראו את מעשי השליחים 1-7:6. איזה בעיות התעוררו, וכיצד התמודדה הקהילה עם בעיות אלה? הצמיחה המהירה של קהילת ירושלים הביאה עימה מתח חברתי. פיליפוס מונה לצוות שיתמודד עם הבעיות. מצוקה כלכלית ומחסור היו בין המאמינים החדשים, רובם אנשים קשיי יום שהשתתפו בארוחות המשותפות היומיות, מה שהגדיל את הדרישות ממנהיגי הקהילה. התגלתה התמרמרות על חלוקה לא הוגנת של מזון בין האלמנות הדוברות יוונית. היה זה נושא רגיש במיוחד לאור דברי הנביאים בכתובים על האיסור להזניח אלמנות ויתומים.

בכדי לפתור בעיה רצינית זו, אספו שנים-עשר השליחים את כל המאמינים והציעו את מינוייהם של שבעה אנשים, מלאים ברוח הקודש וחוכמה, שיהיו לשמשים וימלצרו שולחנות בכדי ששנים העשר יתפנו 'למלצר' את דבר האלוהים. (מעשי השליחים 3,4:6). לכל השבעה היו שמות יווניים, מה שאולי מצביע על האיזון שבשירות והרוחה לאלמנות דוברות היוונית שהוזנחו. ביניהם היה פיליפוס, וכאן הוזכר שמו בפעם הראשונה בכתובים. השליחים טענו כי צריך מנהיגות נוספת, בכדי שהם לא יהיו צריכים לעבוד יותר מדי בארגון של המשאבים הדרושים לחיי קהילה. הם הדגישו כי קריאתם הייתה להקדיש את עצמם לדבר אלוהים ולתפילה.

מה הם כמה מהנושאים שעלולים להיות במחלוקת בקהילה המקומית שלך, וכיצד תוכל להרשות לאלוהים להשתמש בך כדי לעזור ולהקל עליהם?

פיליפוס בשומרון

שאלו, חניך ושליח עתידי, מופיע לראשונה על דפי הכתובים בזמן סקילתו של השמש סטפן (המשיחי הראשון ששילם בחייו על אמונתו בישוע). גל זה של רדיפה, לעומת זאת, רק עזר בהפצת הבשורה.

קיראו את מעשי השליחים 6:1-8. מה הייתה התוצאה של רדיפת הקהילה בירושלים?

שומרון הייתה התחנה הראשונה בפריסה הגיאוגרפית שלה בבשורה. השומרונים ראו עצמם לצאצאיהם של בני ישראל שנשארו מאחור כאשר אשור הגלתה את רובם של בני ישראל בשנת 722 לפני הספירה. היהודים, לעומת זאת, החשיבו את השומרונים לצאצאיהם של האשורים הזרים שהתיישבו בכוח בישראל. היחסים שבין יהודים ושומרונים בעידן הברית החדשה היו מסומנים במתחים והתפרצויות של אלימות. עם זאת, כפי שראינו קודם לכן, ישוע כבר סלל את הדרך לעבודת שליחות שם כאשר דיבר עם האישה ליד הבאר, וזו החלה בבישור לאנשיה. קריאתו של פיליפוס למתן שירות בשולחנות הסועדים הפכה לקריאה אחרת - בישור בקרב השומרונים. כפליט שנמלט מרדיפות דתיות בירושלים, הוא לא בזבז את זמנו. הוא הכריז על המשיח, שלבואו ציפו וחיכו יהודים ושומרונים כאחד. (מעשי השליחים 8: 5,12).

קיראו את מעשי השליחים 15:6-8. איזו הצלחה נחל פועלו של פיליפוס בשומרון?

ה' פעל דרך פיליפוס בעוז, בשליחות זו אל השדה השומרוני הזר. הצהרתה של האישה שהייתה ליד הבאר - **"כִּי הִיְהוּדִים אֵינָם מִתְעַרְבִים עִם שׁוֹמְרוֹנִים"** (יוחנן 9: 4) הייתה לנחלת העבר.

איזו איבה, טינה, ודעות קדומות שהרעילו את נשמתך שלך צריכות עוד היום להיות "נחלת העבר"? האם לא הגיע הזמן להרפות מהן?

עם הסריס האתיופי

על-פי מעשי השליחים הקישור הבא של פיליפוס היה עם הגזבר של בית המלכות האתיופי, שהביאה את הבישור צעד נוסף לקראת "קִצְהָ הָאֶרֶץ" (מעשי השליחים 8: 1). פיליפוס היה החוליה המקשרת בין השומרון והשליחות לעזה. מהשומרון, שמצפון לירושלים, נקרא פיליפוס לעזה, כיוון דרום מזרח מירושלים. עבודתו בצפון התמקדה בקבוצת אנשים; כאן בעזה התמקדה עבודתו באדם אחד. בשומרון, יכל פיליפוס להכריז על ישוע רק מחמשת ספריו של משה, היה זה כל השומרונים רצו לקבל; כאן, עם האתיופי, הוא יכל להשתמש גם בספר ישעיהו.

קיראו את מעשי השליחים 8:26-39. ענו על השאלות הבאות: מה היו הפסוקים שקרא הסריס האתיופי מספר ישעיה פרק 53, ובאיזו צורה נתן קטע זה הזדמנות נפלאה לבשר לו?

בניגוד לעבודתו של פיליפוס בשומרון, שבה הוא עשה ניסים (מעשי השליחים 8:6), כל שעשה עם האתיופי היה לימוד התנ"ך. מהו הלך שנוכל להפיק מכאן בעצמנו כשאנו פועלים למען נפשות?

רוח הקודש קראה לפיליפוס מיד כשסיים להסביר את "החדשות הטובות על ישוע" והטביל את הסריס האתיופי. לא היתה לפיליפוס שום הזדמנות להעביר את האמונות ואת תורתו למאמין טרי זה. לסריס האתיופי נותר לאמץ את האמונה המשיחית בהקשר של התרבות האפריקנית, מודרך על-ידי התנ"ך ורוח האלוהים, שכבר פעלו בקרבנו, שהרי סגד משכבר לה' והאמין בדברו.

פיליפוס הסביר לסריס האתיופי קטעים מובחרים ומכריעים על מותו של ישוע. מדוע שישוע, מותו ותחייתו, יהו את לב המסר שאנו מעבירים לעולם? מה שווה המסר שלנו בלעדיו?

פיליפוס כמטיף, כאב, וכמארח

ברור שפיליפוס נמשח לעשות את עבודת ה'. פרשנים חלוקים על משמעות הפסוק: **"וַיֵּשֶׁא רוּחַ יְהוָה אֶת פִּילִיפּוֹס"** (מעשי השליחים 8: 39), בין אם נאמר לו פשוט ללכת לאשדוד (פס' 40) או שבדרך נס הועבר לשם. כך או כך, הנקודה הקריטית עבורנו היא שפיליפוס היה אדם כנוע לרוח הקודש; וכך יכול היה אלוהים להשתמש בפיליפוס לעשות עבודה נהדרת עבורו.

קיראו את מעשי השליחים 8:40. מה אומרים פסוקים אלה על פיליפוס שעוזרים לנו להבין מדוע כונה פיליפוס "המטיף"? קיראו את מעשי השליחים 10-7:21. מה נוכל ללמוד על פיליפוס מפסוקים אלה?

בשלב זה של הסיפור אנו למדים כי פיליפוס היה איש משפחה ואב לארבע בנות. קריאתו של פיליפוס אל מחוץ לתפקידו כשמש, הייתה מעורבת במסעות ארוכים של ביטחון. אנחנו יודעים על המסע מירושלים לשומרון, ולאחר מכן לעזה, ואחריו "כל-הקְּעָרִים" על קו החוף (כ-80 קילומטרים) בין אשדוד לקיסריה. ייתכן והיו מסעות שלא תועדו. כמו כל החלוצים המשיחיים, לבטח היה פיליפוס מוטרד, ונגרמה לו אי-נוחות, וכפוף היה לעליות והמורדות שהיו כרוכות בהתחייבויות כגון אלה. ובכל זאת היה איש משפחה שחינך את בנותיו והכינן לקבלת רוח הקודש ומתנת רוח הנבואה. זה מעיד על הורות טובה ואלוהות אמיתית במשפחה משיחית חלוצית זו. הטקסט מגלה שהשליח שאול נשאר עם פיליפוס **"יָמִים רַבִּים"** (פס' 10). עשרים וחמש שנים קודם לכן היה שאול רודף אגרסיבי עז של המשיחיים (מעשי השליחים 1,2:9). רדיפתו את המאמינים בירושלים אילצה את פיליפוס לברוח לשומרון (מעשי השליחים 1-5:8). עכשיו, שנים לאחר מכן, רודף ונרדף נפגשים בביתו של פיליפוס, המארח את שאול.

מה מעניין מפגש זה של אחים ושותפים לעבודה עם המשיח במטרה הנעלה של הבאת הבשורה לעולם, לשאר העמים. בעבודה שלנו למען אחרים, מדוע זה חשוב כל-כך שלא נשכח את חובתנו הראשונה: המשפחות שלנו?

לימוד נוסף: קיראו את הפרק "הבשורה בשומרון" בספר מעשי השליחים שנכתב על-ידי אלן ג'יי וייט, עמ' 103-111.

"כשהיו מפורזים (המאמינים) בעטיה של הרדיפה הם הלכו לשדות היעד מלאים בלהט משימתם. הם הבינו את אחריות משימתם. הם ידעו שבידם היה לחם החיים למורעבי העולם; ועל-ידי אהבת המשיח הם הודרכו לבצוע את הלחם הזה לכל מי שהיה זקוק לו". (אלן ג'יי וייט, מעשי השליחים, עמ' 106).

"וכשגורשו תלמידיו מירושלים, כמה מהם מצאו מקלט בטוח בשומרון. השומרונים קיבלו בברכה שליחים אלה של הבשורה, והיהודים החוזרים בתשובה אספו יכול יקר מבין אלה שבעבר היו אויביהם המושבעים", עמ' 106, 107.

שאלות לדיון:

1. כפי שראינו, הבשורה שוברת מחסומים בין אנשים. לפחות זהו האידיאל; המציאות לעתים הייתה שונה באופן קיצוני. מה יש בזה שכשבני אדם, וגם בקרב משיחיים - בין אלה שמבינים שכולנו שווים לפני אלוהים, המבינים שקורבן המשיח הוא שעושה אותנו שווים-שאנו מאפשרים למחסומים תרבותיים, חברתיים, ואחרים להפריד אותנו במידה רבה, האם זה נכון עדיין לגבינו כיום? כיצד יכולים חברי הקהילה של האדוונטיסטים שומרי השבת, לדכא דעות קדומות כאלה?

2. כפי שראינו, הרדיפה של הקהילה הקדומה גרמה למאמינים לברוח, וכתוצאה מכך, החלה הבשורה להתפשט בדרכים שאולי לא היו מתגשמות אלמלא הרדיפה. למרות שאלוהים יכול היה להפיק טוב מזה, עלינו לזכור כי רדיפה דתית היא אף פעם לא טובה, לא נכונה, ולא מוצדקת. מה צריך להיות היחס שלנו כלפי אלה החווים רדיפה דתית, גם אם איננו מסכימים עם האמונות הדתיות שלהם? (ראה לוקס 31:6).